

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พอจะนำมาอภิปรายได้ดังนี้ คือ

การหาค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามแบบลิเคอร์ท์ สเกล ของกลุ่มตัวอย่าง ที่แสดงทัศนคติต่ออาชีพครูต่าง ๆ ปรากฏว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูเมื่อพิจารณาในด้านการสอน จรรยาครู ความสัมพันธ์กับบุคคลและอาชีพอื่น ประโยชน์ ค่านิยมทางสังคม สถานที่ทำงานเศรษฐกิจและความก้าวหน้าของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน (ดูตารางที่ 2) แต่เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น ปรากฏว่า ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านการสอน ด้านจรรยาครู ด้านประโยชน์ ด้านค่านิยมทางสังคม ด้านสถานที่ทำงานเศรษฐกิจและความก้าวหน้า ของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 4, 5, 8, 9 และ 10) ซึ่งการที่ทัศนคติต่ออาชีพครูใน ด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พอจะอภิปรายได้ว่า ระดับชั้นที่นิสิตได้ทำการศึกษาอยู่ในสถาบันที่สูงขึ้น ไม่ได้ทำให้ทัศนคติต่ออาชีพครูในด้านต่างๆที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้จะเป็น เพราะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาจัดให้กับนิสิตมีส่วนที่จะ เสริมสร้างทัศนคติที่ต่ออาชีพครูน้อยเกินไป

สำหรับทัศนคติต่ออาชีพครู เมื่อพิจารณาในด้านความสัมพันธ์กับบุคคลและอาชีพอื่น ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 6) และจากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนิสิตแต่ละชั้นโดยใช้-ทดสอบ (ตารางที่ 7) ปรากฏผลว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 2, นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 3, นิสิตชั้นปีที่ 2 กับนิสิตชั้นปีที่ 3, และนิสิตชั้นปีที่ 3 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่ออาชีพครูในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทัศนคติในค่านี้นองนิตินัยปีที่ 1 กับนิตินัยปีที่ 4, นิตินัยปีที่ 2 กับนิตินัยปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อดูจากตารางที่ 7 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนิตินัยปีที่ 4 มีทัศนคติต่ออาชีพครู เมื่อพิจารณาในค่านความสัมพันธ์กับบุคคลและอาชีพอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิตินัยปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้ไม่ตรงกับผลที่ได้จากการพิจารณาเลือกอาชีพในค่านความชอบ(ตารางที่ 27) ซึ่งปรากฏว่าเมื่อนิตินัยสูงขึ้น ความชอบในอาชีพครูก็ลดน้อยลงเป็นลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวมค่าคะแนนจากข้อคำถามแบบลิเคอร์ท สเกลหลาย ๆ ข้อ เป็นทัศนคติต่ออาชีพครูในค่านความสัมพันธ์กับบุคคลและอาชีพอื่น ๆ น่าจะมีผลเสียตรงที่ทำให้ความแตกต่างที่จะพึงมีถูกกลบเกลื่อนไปหมดและน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไป

การหาค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามแบบซีแมนติก คิฟเฟอร์เรนเซียล สเกลของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงทัศนคติต่ออาชีพครู เมื่อพิจารณาในค่าน "ข้าพเจ้าเป็นครู" "ครูของข้าพเจ้า" และ "ผู้ประกอบอาชีพสอนหนังสือ" โดยเปรียบเทียบรวมทั้ง 20 คุณลักษณะ ของกลุ่มตัวอย่างนิตินัยปีที่ 1, 2, 3 และ 4 อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน (ดูตารางที่ 3) และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มา วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างนิตินัยปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติต่ออาชีพครู เมื่อพิจารณาในค่านต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 11, 17 และ 21) ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะทัศนคติอาชีพครู เป็นเรื่องทั่วกันโดยยาก กลุ่มตัวอย่างมักจะมีแนวโน้มที่จะต้องเป็นไปในทำนองเดียวกัน และตรงกันกับค่านิยมของสังคม ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ผลว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่ออาชีพครู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู ของกลุ่มตัวอย่างมาแยกเปรียบเทียบแต่ละคุณลักษณะ ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาในค่าน "ข้าพเจ้าเป็นครู" กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นพ้องกันว่าเมื่อตัวของกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จะเป็นบุคคลที่มีความลึกซึ้ง มองโลกในแง่ดี รับผิดชอบ รอบคอบ เชื่อเพื่อ คุณเก่งง่าย ยุติธรรม เรียบ ๆ เมตตา มีเกียรติ แข็งแรง ทำงานหนัก เสียสละ ทันสมัย สนุก เชื่อถือได้ และเยือกเย็น ส่วนคุณลักษณะค่านทะเยอทะยาน ฉลาด และขยัน ของกลุ่มตัวอย่างนิตินัยปีที่ 1, 2, 3 และ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 4 เห็นว่า ตนเอง

เมื่อเป็นครูจะมีคุณลักษณะค่านะเขยอทะยาน ฉลาด และขยัน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นอื่น ๆ (ตารางที่ 12, 13, 14, 15 และ 16)

สำหรับในค่าน "ครูของข้าพเจ้า" กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะค่านความทะเยอทะยาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงคุณลักษณะเดียวเท่านั้น กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 4 มีความเห็นว่า "ครูของข้าพเจ้า" มีลักษณะค่านความทะเยอทะยานสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นอื่น ๆ ส่วนคุณลักษณะค่านอื่น ๆ นั้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นพ้องตรงกันว่า "ครูของข้าพเจ้า" เป็นผู้มีความลึกซึ้ง มองโลกในแง่ดี รับผิดชอบ รอบคอบ เอื้อเฟื้อ คุณเคยง่าย ยุติธรรม เรียบ ๆ เมตตา ฉลาด มีเกียรติ แข็งแรง ทำงานหนัก เสียสละ ทันสมัย สนุก เชื่อถือได้ เยือกเย็น และขยัน (ตารางที่ 18, 19 และ 20)

เมื่อพิจารณาในค่าน "ผู้ประกอบการอาชีพสอนหนังสือ" ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นพ้องตรงกันว่า บุคคลที่จะมาประกอบอาชีพนี้ เป็นบุคคลที่ทะเยอทะยาน มองโลกในแง่ดี รับผิดชอบ รอบคอบ เอื้อเฟื้อ คุณเคยง่าย ยุติธรรม เมตตา ฉลาด มีเกียรติ แข็งแรง ทำงานหนัก เสียสละ ทันสมัย สนุก เชื่อถือได้ และเยือกเย็น ส่วนคุณลักษณะอีก 3 ค่าน คือ อึกซึ้ง เรียบ ๆ และขยันนั้น กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 2, 3, และ 4 มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะค่านลึกซึ้งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 3 และ 4 มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะค่านเรียบ ๆ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 2 ส่วนคุณลักษณะค่านขยันนั้น กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติในค่านนี้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 3 (ตารางที่ 22, 23, 24, 25 และ 26)

สำหรับอันดับที่ของการเลือกอาชีพ ในค่านความชอบ จากผลการวิจัยตามตารางที่ 27 แสดงว่าโดยส่วนรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความชอบตำรวจเป็นอันดับหนึ่ง อาชีพวิศวกร เป็นอันดับสอง ส่วนอาชีพครูนั้นกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 เลือกอาชีพครู เป็นอันดับที่ 3, 6, 7 และ 10 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นชายถึง 80 % วิชาการทางพลศึกษามีส่วนเอื้อต่อการประกอบอาชีพตำรวจ

และเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ก็อาจสามารถที่จะเข้ารับราชการ เป็นตำรวจได้

สำหรับอาชีพครูนั้น เมื่อนิสิตศึกษาสูงขึ้น ยิ่งมีความชอบในอาชีพครูลดลง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ

1. กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะเรียนพลศึกษาขึ้นมาแต่เริ่มแรก เลือกเข้าเรียนในวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาในอันดับหลัง ๆ เมื่อเรียนชั้นสูงขึ้น ความชอบก็ยิ่งลดลงเป็นลำดับ

2. สภาพการณ์ สถานการณ์ และกิจกรรม ที่ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา จัดให้กับนิสิตมีส่วนส่งเสริมให้นิสิตเกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูน้อยเกินไป

3. สภาพสังคม ทำให้ นิสิตมองเห็นว่า อาชีพอื่นส่วนใหญ่ มีช่องทางที่แสวงหาชื่อเสียง เงินทอง เกียรติยศ ได้ดีกว่าอาชีพครู ดังนั้นยิ่งเรียนสูงขึ้น ใกล้เคียงจะจบการศึกษา มากขึ้น ความชอบในอาชีพครูก็ยิ่งน้อยลงเป็นลำดับ

4. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 (Cross - Sectional Study) ข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างต่างกัน ความชอบในอาชีพครูของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นอาจมีมากน้อยต่างกันเป็นลำดับมาแต่ต้น

ส่วนอันดับที่ของการเลือกอาชีพในค่านฐานะทางสังคม จากผลการวิจัยตามตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าอาชีพตำรวจ ฐานะทางสังคมสูง เป็นอันดับ 1 และอาชีพทหารมีฐานะทางสังคมสูงเป็นอันดับ 2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสังคมไทยในปัจจุบันยอมรับความสำคัญของอาชีพทั้งสอง ดังจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารของประเทศส่วนใหญ่ ก็เป็นบุคคลในอาชีพทั้งสองนี้ ส่วนอาชีพครูนั้นกลุ่มตัวอย่าง นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 เลือกอาชีพนี้เป็นอันดับที่ 4, 7, 3 และ 8 ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาแบ่งการศึกษาออกเป็นสองระดับ คือ ระดับอนุปริญญา (ปีที่ 1 และปีที่ 2) กับระดับปริญญา (ปีที่ 3 และปีที่ 4) เมื่อกลุ่มตัวอย่างเริ่มเข้าศึกษาในแต่ละระดับ ในปีแรก ก็จะมีการตื่นตัวทางด้านการศึกษาที่ตนกำลังศึกษาอยู่ จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะศึกษาวิชาชีพของตนเองสูงขึ้น

สำหรับอันดับที่ของการเลือกอาชีพในค่านเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยตามตารางที่ 29 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเลือกอาชีพค้าขายเป็นอันดับที่ 1 และเลือกอาชีพวิศวกรเป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมองเห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมไทยในปัจจุบันว่า ผู้ประกอบอาชีพทั้งสองนี้ส่วนใหญ่มีรายได้สูง

ส่วนอาชีพครูนั้น กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 เลือกอาชีพครูเป็นอันดับที่ 7, 9, 7 และ 9 ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมองเห็นว่า อาชีพครูส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ เพราะครูส่วนใหญ่มีรายได้แค่เฉพาะเงินเดือนเท่านั้น

สำหรับอันดับที่ของการเลือกอาชีพในค่านเกียรติยศ จากผลการวิจัยตามตารางที่ 30 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นพ้องต้องกันว่าอาชีพตำรวจและทหารมีเกียรติยศเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับการพิจารณาในค่านฐานะทางสังคม ส่วนอาชีพครูนั้นกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติอยู่

โดยสรุปแล้วการพิจารณาทั้ง 4 ค่านนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของอาชีพอื่น ๆ เช่น ตำรวจ ทหาร อยู่ในระดับสูง ส่วนอาชีพครูก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจแยกกล่าวได้ดังนี้ คือ

- เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามแบบลิเคอร์ท สเกล และแบบซีแมนติก คิฟเฟอร์เรนเชียล สเกล ของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงทัศนคติต่ออาชีพครู เมื่อพิจารณาในค่านต่าง ๆ ปรากฏว่าโดยผลไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติต่ออาชีพครูแตกต่างกัน และนิสิตที่เรียนในชั้นที่สูงชันน่าจะมีทัศนคติต่ออาชีพครูเป็นไปในทางที่ดีกว่านิสิตที่เรียนอยู่ในชั้นที่รอง ๆ ลงมา แต่ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่แล้วทัศนคติต่ออาชีพครูในค่านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับผลการศึกษาของเมเซอร์ และ มัสส์ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เราอาจพิจารณาจากกรณีต่าง ๆ ได้หลายกรณี คือ

- 1.1 การศึกษาของผู้วิจัยกับของเมเซอร์และมัสส์ ผลออกมาไม่ตรงกันที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างไม่เหมือนกัน กล่าวคือ เมเซอร์ และ มัสส์ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนอเมริกัน ส่วนผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนไทย โครงสร้างทาง

สังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองไม่เหมือนกัน อาจมีผลทำให้ทัศนคติออกมาไม่ตรงกัน เพราะทัศนคติมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมอย่างใกล้ชิด¹⁷

ค 1.2 การศึกษาวิจัยของเมเซอร์และมัสส์ เป็นการศึกษากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพครู โดยวิธีการศึกษาคือตามระยะยาว (Longitudinal Study) กล่าวคือทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างนั้น ๆ ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ส่วนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพครู ของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา โดยวิธีการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 (Cross - Sectional Study) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้ อาจมีพื้นฐานทางด้านทัศนคติต่ออาชีพครูแตกต่างกัน

1.3 การรวมคะแนนจากข้อคำถามแบบลิเคอร์ท สเกล หลาย ๆ ข้อ เป็นอาชีพครูในค่านต่าง ๆ และการรวมคะแนนจากคุณลักษณะต่าง ๆ 20 คุณลักษณะ โดยใช้ตัวเรตต่าง ๆ จากแบบสอบถามทัศนคติต่ออาชีพครูแบบซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล สเกล การรวมในลักษณะนี้อาจมีผลเสีย ทำให้ความแตกต่างที่จะพึงมีถูกกลบเกลื่อนไปหมด

2. เมื่อพิจารณาอันดับที่ในการเลือกอาชีพจากแบบทดสอบทัศนคติโดยให้พิจารณาเลือกอาชีพต่าง ๆ ปรากฏว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูของนิสิตแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีความชอบในอาชีพครูอยู่ในอันดับ 3, 6, 7 และ 10 ในค่านฐานะทางสังคม เลือกอาชีพครูเป็นอันดับ 4, 7, 3 และ 8 ในค่านเศรษฐกิจเลือกอาชีพเป็นอันดับที่ 7, 9, 7 และ 9 ในค่านเกียรติยศเลือกอาชีพครูเป็นอันดับที่ 3, 4, 4 และ 3 ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 เมื่อพิจารณาในค่านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในค่านความสัมพันธ์กับบุคคลและอาชีพอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีแนวโน้มที่จะพิจารณาเลือกจัดอันดับอาชีพตามลำดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาในค่านต่าง ๆ เหมือน ๆ กัน กล่าวคือเมื่อพิจารณาในค่านเกียรติยศ ฐานะทางสังคม และความชอบของตนเอง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกอาชีพตำรวจเป็นอันดับ 1 แต่เมื่อพิจารณาในค่านเศรษฐกิจกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกอาชีพค้าขายเป็นอันดับ 1

¹⁷John P. DeCecco, op.cit. p. 397.